

Освітню програму введено в дію 02.09.2020

Директор В.І.Огар

М.П (Наказ № 145 від 28.08.2020)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Сторожницької загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів
Ужгородської районної ради
Закарпатської області
2020-2021 навчальний рік

Схвалено

на засіданні педагогічної ради
від 28.08.2020 р. Протокол № 1

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення школи та засоби його реалізації

Розділ 2. Опис «моделі» випускника школи

Розділ 3. Рівні освіти. Тип документа про рівень освітньої діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Розділ 4. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Розділ 5. Форми організації освітнього процесу

Розділ 6. Особливості та специфіка організації освітнього процесу

Розділ 7. Навчальний план та його обґрунтування

Розділ 8. Освітня програма школи I ступеня (початкової освіти)

Розділ 9. Освітня програма школи II ступеня (базова середня освіта)

Розділ 10. Освітня програма школи III ступеня (профільна середня освіта)

Розділ 11. Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

Розділ 12. Перелік навчальних програм навчального плану

Розділ 1. Призначення школи та засоби його реалізації

Сторожницька загальноосвітня школа I-III ступенів Ужгородської районної ради Закарпатської області у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Головними завданнями навчального закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарвань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.

Дана Освітня програма на 2020-2021 навчальний рік розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462, Державного стандарту початкової загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 №607, Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011

№1392, Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2004 №24.

Освітня програма розроблена на основі:

для 1-2 класів – Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272);

для 3 класу – Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273);

для 4 класу – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 (таблиця 1);

для 5-9-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (Таблиця 10);

для 10-11 класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (Таблиця 2) (філологічний профіль).

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;
- 3) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 4) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині:

вільне володіння державною мовою;

здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;

математична компетентність;
компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
інноваційність;
екологічна компетентність;
інформаційно-комунікаційна компетентність;
навчання впродовж життя;
громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
культурна компетентність;
підприємливість та фінансова грамотність;
інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Окрім того, усі компетентності однаково важливі і взаємопов'язані: елементи, притаманні одній компетентності впливатимуть на формування інших.

Ключові компетентності:

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами. Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.
2. Спілкування іноземними мовами. Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів. Уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.
3. Математична грамотність. Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.
4. Компетентності в природничих науках і технологіях. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.
5. Інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з

базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

6. Уміння навчатися впродовж життя. Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.
7. Соціальні і громадянські компетентності. Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.
8. Підприємливість. Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Здатність до підприємницького ризику.
9. Загальнокультурна грамотність. Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.
10. Екологічна грамотність і здорове життя. Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Наскрізні лінії:

У змісті всіх навчальних програм послідовно впроваджено компетентнісний підхід, який відповідає стратегічному напрямку розвитку освіти в контексті положень Концепції «Нова українська школа» та показано особливості запровадження наскрізних змістовних ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність», які відображають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів; вони враховуватимуться при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток» підсилює формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості: збереження, захист довкілля й усвідомлення сталого його розвитку, готовність брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища і розвитку суспільства.

Наскрізна лінія «Громадянська відповідальність» забезпечує розвиток соціальної й громадянської компетентностей, розкриває суть поняття «відповідальний громадянин», визначає вектори його діяльності.

Реалізації здоров'язбережувальної ключової компетентності сприяє наскрізна лінія «Здоров'я і безпека», орієнтуючи на формування учня як духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінного громадянина, що дотримується здорового способу життя, активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

Метою наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» є навчання молодого покоління українців ощадливості, раціонального використання коштів, планування витрат, стимулювання лідерських ініціатив, прагнення успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Наскрізні змістові лінії спільні для всіх начальних предметів, є засобом інтегрування навчального змісту, вони корелюються з окремими ключовими компетентностями і сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях. Упровадження наскрізних змістових ліній у навчальний предмет передбачає розв'язування завдань реального змісту, виконання міжпредметних навчальних проєктів, роботу з різними джерелами інформації.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника школи

Модель випускника початкової школи

1. Випускник має бути допитливим, відповідно відноситися до навчання, прагнути одержувати гарну оцінку за роботу на уроці; володіти комунікативними навичками згідно з навчальною програмою, сумлінно виконувати домашні завдання, мати сформовані знання граматичних

закономірностей мови, сформоване зв'язне мовлення та володіти достатнім словниковим запасом усної мови; уміти висловлювати свої думки правильною грамотною жестовою мовою.

2. Випускник має мати позитивне відношення до праці, бути готовим допомагати іншим у навчальній і позаурочній діяльності, дбайливо ставитися до результатів людської праці, мати звичку до самообслуговування, робити все акуратно і красиво, дотримуватися правил безпеки при виконанні трудових завдань.
3. Випускник має мати знання символіки держави, прав і обов'язків учнів; дотримуватися правил внутрішкільного життя, брати активну участь у справах класу і школи.
4. Випускник має мати уявлення про найближчих родичів, сімейні свята і традиції; мати звичку ділитися подіями особистого і шкільного життя, володіти навичками самообслуговування, виконувати постійні доручень у родині; поважати та дбайливо ставитися до людей похилого віку, мати навички самоконтролю за своїм зовнішнім виглядом.
5. Випускник має мати початкові уявлення про історію України, відвідувати культурні центри (бібліотека, театр, кіно, музеї, виставки та ін.), постійно займатися в клубах за інтересами, гуртках, секціях.
6. Випускник має уважно та дбайливо ставитися до інших людей (однокурсників, вчителів, знайомих), до землі, рослин і тварин, зберігати природу в повсякденній життєдіяльності і праці.
7. Випускник має вміти самостійно організувати діяльність в рамках навчальних або інших цілей; самостійно знаходити потрібну інформацію, виконувати основні логічні операції, проводити узагальнення, класифікацію, застосовувати навчальні навички на практиці; розбірливо писати, акуратно оформлювати письмові роботи, працювати в єдиному темпі з усім класом; володіти прийомами і навичками ефективного міжособистісного спілкування з однолітками: встановлення дружніх стосунків, готовність до колективних форм роботи, вміти вирішувати конфлікти мирним шляхом; встановлювати адекватні стосунки з педагогами; адекватно реагувати на вимоги вчителів та однокурсників; виконувати шкільні загальноприйняті норми поведінки та спілкування.

Модель випускника основної школи

1. Випускник має мати уявлення про систему безупинної освіти, освітні послуги навчальних закладів України, зарубіжжя; готовність вибирати сферу освітньої діяльності у відповідності зі своїми здібностями і можливостями; уміння використовувати теоретичні знання на практиці, у конкретних життєвих ситуаціях; уміння самостійно ставити перед собою освітні задачі, планувати їх рішення, оцінювати результати; бути готовим

до самоосвіти, використання довідкової літератури, інших інформаційних джерел.

2. Випускник має мати знання основних положень Конституції України, чіткість уявлень про політичну структуру держави, законів, що регламентують участь громадян у суспільно-політичній діяльності, проведення й участі у виборах; мати досвід суспільної, організаторської діяльності через участь у роботі органів учнівського самоврядування.
3. Випускник має чітко уявляти сутність родини, функції батьків; знати етичні та правові аспекти сімейного життя; контролювати свою поведінку і вчинки у взаєминах з оточуючими; володіти навичками самообслуговування, господарсько-побутової, економічної діяльності в сім'ї.
4. Випускник має мати уявлення про вільний час як спосіб розвитку особистості; володіти навичками устанавлювати контакти з іншими людьми з дотриманням етичних норм спілкування.
5. Випускник має мати гуманістичну спрямованість системи особистісних цінностей і поведінки; уміння оцінювати явища навколишньої дійсності, свою поведінку й інших людей з морально-гуманістичних позицій; володіти способами самоствердження своєї людської гідності, захисту себе культурними способами; необхідну самодисципліну, самоконтроль і самокритичність.
6. Випускник має мати уявлення про свої психофізіологічні особливості; володіти способами захисту власного здоров'я (від вірусних і інфекційних захворювань, негативне відношення до шкідливих звичок); зберігати та зміцнювати здоров'я через заняття фізкультурою і спортом, правильно харчуватися, дотриматися правил гігієни.

Модель випускника старшої школи

1. Випускник має бути начитаним, мати глибокі пізнання в окремих галузях науки і практики, мати культуру мови; уміти використовувати теоретичні знання на практиці, у конкретних життєвих ситуаціях; самостійно та регулярно навчатися; використовувати додаткові джерела у вирішенні пізнавальних задач.
2. Випускник має мати уявлення про свої інтереси і можливості щодо майбутньої професійно-трудової діяльності; мати знання основних положень законодавства про працю, прав і обов'язків неповнолітніх у трудовій сфері; володіти навичками самообслуговування; дбайливо ставитися до продуктів людської діяльності; володіти практичними навичками професійно-трудової діяльності.
3. Випускник має бути свідомим громадянином, патріотом своєї країни; розуміти свою роль у соціумі та бути відповідальним за свої вчинки, за

вчинки інших людей, що сприятиме розвитку демократичного суспільства.

4. Випускник має проявляти турботу, милосердя і терпимість у відношеннях до рідних і близьких; дотримуватися етичних, правових, фізіологічних, гігієнічних аспектів статевих взаємин; мати чіткі уявлення про різні аспекти подружнього життя, про виконання постійних господарсько-побутових функцій у сім'ї.
5. Випускник має мати уявлення про можливості в проведенні дозвілля відповідно до особистих потреб; мати улюблені заняття у вільний час; відвідувати культурні центри; мати досвід досягнень у різних видах художньо-естетичної творчої діяльності.
6. Випускник має бути здатним оцінювати явища навколишньої дійсності, свою поведінку й інших людей з позицій моральності, почуття краси і міри; дбайливо ставитися до живої природи, зберігати природу в повсякденній життєдіяльності і праці; бути організованим і відповідальним, терпимим до недоліків інших людей; мати самоповагу, самодисципліну, самокритичність.
7. Випускник має свідомо ставитися до свого здоров'я та довкілля; володіти основами безпеки життєдіяльності; дотримуватися правил особистої гігієни, негативно ставитися до шкідливих звичок; уміти організувати і дотримуватись режиму дня; регулярно займатися фізкультурою і спортом.

Розділ 3. Ступені освіти. Тип документа про ступінь освітньої діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

У відповідності до чинного законодавства Сторожницька загальноосвітня школа I-III ступенів здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах.

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на кожному її рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форми здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня.

Сторожницька загальноосвітня школа I-III ступенів видає свідоцтво про базову загальну середню освіту та свідоцтво про повну загальну середню освіту.

Відповідно до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Учні, яким станом на 1 вересня виповнилося шість років, зараховуються до закладу. Діти, яким до 1 вересня не виповнилося шість років, можуть бути зараховані до закладу, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, з 1 вересня повинні розпочати здобуття повної загальної середньої освіти за обраним профілем.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Особливості здобуття такими особами повної загальної середньої освіти визначаються спеціальним законом.

Розділ 4. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі населеного пункту, школа працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Розділ 5. Форми організації освітнього процесу

Керуючись Положенням про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН від 23.04.2019 № 536, в Сторожницькій загальноосвітній школі I-III ступенів передбачено здобуття загальної середньої освіти за інституційною формою (очною (денною)) та індивідуальною (екстернат та педагогічний патронаж).

З метою забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти, за рішенням педагогічної ради, може бути здійснена організація

освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання (відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року N 1115). За таких обставин заклад освіти може організовувати освітній процес за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі).

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу до мережі Інтернет або технічних засобів навчання) заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Батьки сприяють виконанню дитиною освітньої програми, навчальних програм і досягненню передбачених ними результатів навчання, дбають про фізичне та психічне здоров'я дітей, а також сприяють дотриманню учнями академічної доброчесності в освітньому процесі.

Розділ 6. Особливості та специфіка організації освітнього процесу

Школа працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота і неділя.

Відповідно до Закону України „Про освіту” тривалість уроку встановлюється в 1 класі - 35 хвилин, в 2-4 класах - 40 хвилин, в 5-11 – 45 хвилин. Тривалість перерв, під час яких не відбувається харчування школярів, 10 хв., під час яких учні харчуються – 20 хв.

Для учнів 1-4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, працюють 2 групи продовженого дня.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відділом освіти Ужгородської районної ради. Тривалість канікул протягом навчального року становить не менше 30 календарних днів.

Згідно з ст. 12 р. II Закону України „Про освіту” навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної та старшої школи, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу відповідно до території обслуговування та у відповідності з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року № 367.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття, контрольної роботи, тесту. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі достатньо впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІК-компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Враховуючи місцеву специфіку, а саме, наявність національної меншини словаків, на підставі заяв батьків організовано вивчення словацької мови: в 1-4, 9-11 класах – як курсу за вибором (за рахунок варіативної складової навчального плану).

Слід зазначити, що заклад освіти працює за навчальним планом, який передбачає вивчення другої іноземної мови (відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405), за яким основною іноземною мовою є англійська, другою – в 5-8 класах – словацька мова, в 9 – німецька мова.

Враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу, учні 10-11 класів за рішенням педагогічної ради школи навчаються за філологічним профілем. Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими та вивчаються на рівні державного стандарту. Профільні загальноосвітні предмети в 10 та 11 класах – українська філологія (українська мова – 4 год. та українська література – 4 год.) вивчаються на профільному рівні.

Враховуючи кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення, запити учнів 10 та 11 класів як вибірково-обов'язкові предмети здобувачі освіти вивчають: в 10 класі – інформатику та технології, в 11 класі – інформатику та мистецтво.

На базі школи діють гуртки: «Юний художник», «Дзвінки голоси», «Умілі ручки», «Школа безпеки» та «Джура».

Учні школи залучаються до роботи у Малій Академії Наук. Під керівництвом досвідченого педагога учні щорічно пишуть науково-дослідницькі роботи у секції «Фольклористика» та представляють їх на районному та обласному конкурсах.

Розділ 7. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює навчально-виховний процес у школі, є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання. Починаючи з I ступеня, в школі функціонує система факультативів та гуртків, яка дозволяє зробити освітній простір єдиним і таким, що тісно пов'язує різні вікові етапи в навчанні різних дисциплін. Мета та завдання базового навчання полягає у створенні освітнього простору для здійснення самовизначення учнів основної школи до вибору профілю подальшого навчання. Основна школа забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти. Зміст освіти на цьому ступені є єдиним для всіх учнів. У старшій школі навчання є профільним. При формуванні змісту профільної освіти та варіативної складової навчального було максимально враховано освітні потреби учнів і батьків, що впливають з

результатів анкетування, опитування, моніторингу навченості та природніх задатків здобувачів освіти.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планів відповідного рівня.

Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчатимуться на рівні державного стандарту на всіх профілях. Профільні загальноосвітні предмети – це той цикл предметів, який реалізуватиме цілі, завдання і зміст кожного конкретного профілю. Профільно вивчатимуться такі цикли предметів, відповідно до профілів: українська філологія – українська мова та література. З метою врахування індивідуальних освітніх потреб та інтересів школярів, діагностування прогалин в знаннях учнів, організації роботи зі здібними та обдарованими учнями, підготовкою учнів до ЗНО проводяться індивідуальні та групові заняття з різних дисциплін, факультативні заняття та курси за вибором.

Відповідно до робочого навчального плану педагогічні працівники навчального закладу самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

Розділ 8. Освітня програма школи I ступеня (початкової освіти)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Типову освітню програму для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністрації.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню, у 3-4 – формуальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формуальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітню програму для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти розроблено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти

(постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2, 3-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказами МОН України від 08.10.2019 № 1272, 1273.

Освітня програма для 4 класу розроблена на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407) з української мовою навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік, а саме,

для 1 класу – 805 годин/навчальний рік,

для 2 класу – 875 годин/навчальний рік,

для 3 класу – 910 годин/навчальний рік,

для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах. До варіативної складової початкових класів внесено години на курс за вибором «Словацька мова» – по 1 годині в 1,2,3,4 класах.

**Навчальний план
для 1-2 класів Сторожницької ЗОШ I-III ступенів
з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень	
		1	2
Мовно-літературна	Українська мова (навчання грамоти)	7	-
	Українська мова	-	3,5
	Читання	-	3,5
	Іноземна мова (англійська)	2	3
Математична	Математика	4	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'я збережувальна галузі	Я досліджую світ	3	3
Мистецька	Мистецтво	2	-
	Музичне мистецтво	-	1
	Образотворче мистецтво	-	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1

Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		22	24
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1
Словацька мова (курс за вибором)		1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25

**Навчальний план
для 3 класу Сторожницької ЗОШ І-ІІІ ступенів
з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'я збережувальна галузі	Я досліджую світ	3
Мистецька	Мистецтво	2
	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		25
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Словацька мова (курс за вибором)		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і		

варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26
--	----

**Навчальний план
для 4 класу Сторожницької ЗОШ І-ІІІ ступенів
з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7
	Іноземна мова (англійська)	2
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1
		1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Усього		24
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Словацька мова (курс за вибором)		1
Елементи геометрії (факультатив)		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує в межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 9. Освітня програма школи II ступеня (базова середня освіта)

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Метою базової середньої освіти є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я, продовження навчання в профільній школі.

Освітня програма школи II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 6002,5 годин/навчальний рік:

для 5 класу – 1067,5 годин/навчальний рік,

для 6 класу – 1190 годин/навчальний рік,

для 7 класу – 1225 годин/навчальний рік,

для 8 класу – 1260 годин/навчальний рік,

для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

До варіативної складової 5-9 класів внесено години на підсилення предметів інваріантної складової: українська мова – по 1 годині в 6,7,8 класах, історія України – 0,5 години в 8 класі, правознавство – 0,5 години в 9 класі; курси за вибором: словацька мова – 1 година в 9 класі; факультативи: «Логіка» – по 1 годині в 6,8 класах, 0,5 години в 9 класі; німецька мова – по 1 годині в 5, 6, 7, 8 класах; образотворче мистецтво – 1 година в 5 класі та 0,5 години в 6 класі; трудове навчання – 1 година в 8 класі.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5+1	2,5+1	2+1	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова (англ.)	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова (нім.)	-	-	-	-	2
	Друга іноземна мова (слов.)	2	2	2	2	-
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5+0,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1+0,5
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		28,5	30,5+1	32+1	32,5+1,5	34+0,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2,5	2	2	1,5
Словацька мова (курс за вибором)		-	-	-	-	1
Логіка (факультатив)		-	1	1	-	0,5
Німецька мова (факультатив)		1	1	1	1	-
Образотворче мистецтво (факультатив)		1	0,5	-	-	-

Трудове навчання (факультатив)	-	-	-	1	-
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30,5	34	35	36	36

Розділ 10. Освітня програма школи III ступеня (профільна середня освіта)

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу, випускники старшої школи володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

Освітня програма школи III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року №24 (11 клас) та від 23 листопада 2011 року № 1392 (10-11 класи) «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408 (суспільно-гуманітарного напрямку).

Освітня програма повної середньої освіти є продовженням освітньої програми базової середньої освіти. Програма враховує, що провідною діяльністю учнів даного вікового періоду є самовизначення як практика формування, пов'язана з конструюванням можливих образів майбутнього, проектуванням і плануванням в ньому своєї індивідуальної траєкторії (свого шляху). Так як формування старших школярів відбувається через набуття практичного мислення, то одиницею організації змісту освіти стає «проблема» і проблемна організація навчального матеріалу, що передбачає особистісно-компетентнісну організацію навчальної діяльності.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2485 годин/навчальний рік:

для 10 класу – 1225 годин/навчальний рік,

для 11 клас – 1260 годин/навчальний рік.

Навчальний план для 10, 11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту, що містить загальний обсяг навчального навантаження на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів. Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчатимуться на рівні державного стандарту. Профільні загальноосвітні предмети в 10 та 11 класах – українська філологія (українська мова – 4 год. та українська література – 4 год.) вивчаються на профільному рівні.

Вибірково-обов'язкові предмети – інформатика, технології та мистецтво. Враховуючи кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення, запити учнів 10 та 11 класів як вибірково-обов'язкові предмети здобувачі освіти вивчатимуть: в 10 класі – інформатику та технології, в 11 класі – інформатику та мистецтво.

У варіантній складовій 10-11 класів передбачено додатковий час на вивчення предметів інваріантної складової: історія України – 0,5 години в 11 класі, математика – 1 година в 11 класі; курси за вибором: словацька мова – по 1 годині в 10, 11 класах; факультатив з історії України - 0,5 години в 11 класі.

Предмети	Кількість годин на тиждень	
	10	11
Базові предмети	27+4	26+5,5
Українська мова	2+2	2+2
Українська література	2+2	2+2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2	2
Історія України	1,5	1,5 +0,5

Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	1	2
Мистецтво	-	1
Технології	2	-
Всього	34	34,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	1	1,5
Словацька мова (курс за вибором)	1	1
Історія України (факультатив)	-	0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	35	36

Розділ 11. Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

11.1. Інклюзивне навчання

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 № 588), листа Міністерства освіти і науки України «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384, «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя» від 25.09.2012

року № 1/9-675, на підставі рішення ПМПК, заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створені 2 класи з інклюзивним навчанням, де навчаються 2 учнів з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП; забезпечення необхідними навчально-методичними засобами навчання.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для учня 2 класу (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272.

Для учня 3 класу (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273.

Команда супроводу розробляє комплексну програму розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосувати середовище до потреб дитини.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.

2. Найвищий рівень знань і вмінь. Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:

- її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;
- інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані психолого-медико-педагогічною консультацією).

Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань.

Частиною ІПР є індивідуальний навчальний план, який затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік з метою коригування.

Протягом всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами практичним психологом закладу та педагогічними працівниками. Практичний психолог школи надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. Корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідними вчителями-дефектологами та практичними психологами на базі ІРЦ на підставі заяв батьків.

Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням їх інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

11.2. Педагогічний патронаж

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778, Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р № 955), Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами" (додаток 11), затвердженою наказом МОН України № 814 від 24.07.2018, та з метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти в закладі організовано навчання за індивідуальною формою (педагогічний патронаж) особи з особливими освітніми потребами, учня 3 класу на підставі заяви батьків та довідки ЛКК № 7/75 від 25.08.2020 року.

Кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми навчання особи з особливими освітніми потребами

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3
Математика	Математика	2
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'я збережувальна галузі	Я досліджую світ	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5
	Музичне мистецтво	0,5
Технологічна	Трудове навчання	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	0,5
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	2
Усього		10

Розділ 12. Перелік навчальних програм навчального плану для вивчення предметів у 1-11 класах у 2020-2021 навчальному році

№ з/п	Навчальна дисципліна	Клас	Навчальна програма	Підстава
I ступінь				
1.	Українська мова та читання Іноземні мови	1,2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272

	Я досліджую світ Математика Мистецтво Інформатика Дизайн і технології		освіти О.Я.Савченко	
2.	Українська мова Літературне читання Іноземні мови Я досліджую світ Математика Мистецтво Інформатика Дизайн і технології	3	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273
3.	Українська мова Літературне читання Іноземні мови Природознавство Я у світі Математика Музичне мистецтво Образотворче мистецтво Інформатика Трудове навчання Фізична культура Основи здоров'я	4	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас.	Наказ МОН України від 20.04.2018 № 407
4.	Словацька мова (курс за вибором)	1-4	Програма занять гуртка словацької мови «Slovencina hravo». Сливка Б.М.	Схвалено Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти (лист № 02-03/06-062 від 08.11.2016р.)
II ступінь				
5.	Українська мова Українська література Зарубіжна література Іноземна мова (англійська) Історія України Всесвітня історія Музичне мистецтво Образотворче мистецтво Мистецтво Природознавство Географія	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

	<p>Фізика Хімія Біологія Трудове навчання Фізична культура Основи здоров'я Математика Алгебра Геометрія Інформатика Правознавство</p>			
6.	Словацька мова (курс за вибором)	5-9	Програма занять гуртка словацької мови «Slovensina hravo». Сливка Б.М.	Схвалено Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти (лист № 02-03/06-062 від 08.11.2016р.)
III ступінь				
7.	Українська мова Українська література	10,11	Навчальна програма (профільний рівень) 10-11 класи загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям, профіль – українська філологія.	Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407
8.	Зарубіжна література Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Історія України. Всесвітня історія Іноземна мова (англійська) Фізика і астрономія Хімія Біологія і екологія Фізична культура Захист Вітчизни Інформатика Географія Громадянська освіта	10,11	Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту.	Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407
9.	Мистецтво	11	Програма Мистецтво 10-11 клас. Рівень стандарту	Наказ МОН України від 21.02.2018
10.	Технології	10	Програма Технології 10-11 клас. Рівень	Наказ МОН України від 23.10.2017

			стандарту	№1407
11.	Словацька мова (курс за вибором)	10,11	Програма занять гуртка словацької мови «Slovensina hravo». Сливка Б.М.	Схвалено Закарпатським інститутом післяди- пломної педагогічної освіти (лист № 02-03/06- 062 від 08.11.2016р.)